

BOEK BESPREKING

Gebiss-Kiefer und Gesichtsoorthopädie, bearbeitet von Christian Bruhn, Herbert Hofrath, Gustav Korkhaus. Uitgave Bergmann 1939 München. Prijs f 89.25.

In het voorbericht lezen we, dat deze arbeid de krachten van een niet genoemden, overleden Orthodont te boven ging, omdat hij door het steeds grooter worden der materie geen kans zag het geheel te beheerschen en vorm te geven.

Des te meer bewondering kunnen we koesteren voor den man, die zulk een reuzenprestatie verrichtte.

Prof. Dr. Korkhaus heeft het orthodontische deel verzorgd en daarmee is een standaardwerk voor de toekomst geschapen. Het is een volledige, betrouwbare lexicon geworden voor de momenteele orthodontische wetenschap.

Het woord „lexicon” verdient het, omdat de overzichtelijke in-deeling, de registers van termen en auteurs, het geschikt maken om te allen tijde snel iets na te slaan.

Het maakt gezoek in tijdschriften en andere boeken overbodig en is voor ernstige studie het beste werk dat ooit op ons gebied het licht zag.

Zelfs voor iemand, die vrij geregeld orthodontische congressen bezoekt en de literatuur uit boeken en tijdschriften bijhoudt, bevat het veel nieuws o.a. over erfelijkheidsonderzoek, anthropologie en invloeden van voeding.

Buitengewoon belangrijk is het serie-onderzoek, dat in 1927—1928 door Kantorowicz en Korkhaus begonnen is.

We krijgen er een inzicht in, hoe de natuur tracht, gemaakte fouten te herstellen en hoe de kaakgroei in normale en abnormale gevallen plaats heeft.

Het geeft een aantal gunstige en ongunstige factoren aan, die op de gebitsontwikkeling invloed kunnen uitoefenen en ook, hoe we de ongunstige factoren kunnen beïnvloeden. Jammer is het, dat we nog niet zoover zijn, dat we vooraf kunnen beoordeelen of een geval gunstig of ongunstig verlopen zal.

Op het oogenblik is nog steeds de goede manier om modellen

te maken en deze te vergelijken met modellen van een half jaar later om te zien of er gunstige of ongunstige veranderingen optreden.

Om de ontwikkeling gunstig te beïnvloeden, geeft hij eenige methoden aan b.v. opheffen van nadeelige krachten door het bij-slijpen van beet-fixeerende melkelementen en vooral het zoo noodig verbreden van de kaak, daar waar deze breedte niet natuurlijk hersteld wordt.

Het hoofdstuk mechanica der apparatuur zou ik mij uitgebreider gewenscht hebben, daar er in veel apparaten nog veel nevenwerkingen verscholen zijn, die slechte gevolgen kunnen hebben.

Van de afdeling, die door Bruhn bewerkt is, kunnen we grootendeels slechts een leekenoordeel vellen.

De bewerking van de afdeling chirurgische orthodontie kan wat betreft de verzorging niet halen bij die van Korkhaus.

Patienten-foto's om het bereikte resultaat, wat betreft het uiterlijk, te beoordeelen, ontbreken, ook over de „selbstregulierung" las ik wel eens beter werk (o.a. Lipschnitz).

Ook het Redressement forcé is nu niet bepaald een methode, die in de oogen van de moderne orthodontische scholen genade kan vinden.

De gevaren ervan zijn dan ook wel te goed bekend om deze hier nog eens te herhalen.

Bij de kaakfractuur-verbanden is de steeds terugkeerende foutieve ligatuur aanleg wel opvallend. (Fig. 1, 2, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 31, 33, 28, blz. 827—839).

Met iets meer moeite kunnen inplaats van deze schuine, dus koppel veroorzakende ligaturen, neutrale gelegd worden.

De chirurgische behandeling van een vooruitstaande bovenkaak ziet er op model en de eenige foto van een behandelde patient zeer bevredigend uit, of hij echter uit conserveerend tandheelkundig oogpunt een succes is, is niet na te gaan.

Degene, die op deze wijze 6 patienten heeft geopereerd (Spanier) meldt een volkomen succes, een m.i. te klein getal om gevolgtrekkingen te mogen maken.

De resultaten van operaties van te korte onderkaken (operatie volgens Kostecka) zien er schitterend uit.

Er volgt dan een beschrijving met illustraties van oorlogsgewonden aan de kaken, die door middel van huidplastiek weer min of meer normale gezichten krijgen.

Een oordeel over methode en techniek ligt buiten mijn competentie. Alleen kan ik zeggen, dat een dergelijke verwonding ons doet beseffen hoe afgrijselijk een oorlog is en dat alle chirurgi-

sche kunst ten spijt, een gezicht mooier geschapen is dan dat het opgebouwd kan worden.

Een degelijk stuk werk over Röntgenfotografie van Prof. Dr. H. Hofrath sluit dit boek.

Ook al staan er eenige figuren onderste boven, (769-790-844) de aandachtige lezer zal dit niet ontgaan, toch kunnen we ons de inhoud, tekst, foto's en teekeningen niet beter wenschen. Ook hiervoor den auteurs en tevens den uitgever allen lof.

Hoewel de prijs hoog is, twijfel ik niet aan het verkoopsucces van dit werk.

Het verdient een ereplaats in de boekenkast van een ieder, die zich, waar ter wereld ook, met orthodontie bezig houdt.

C. BERTRAM.

's-Gravenhage, Stadhoudersplein 33.

Siegfried Wenzel, *Atlas neuzeitlicher Prothetik*. Mit 375 in der Hauptsache vierfarbigen Abbildungen. (Selbtsverlag Siegfried Wenzel. Wuppertal-Elberfeld).

Allereerst moet de recensent zich verontschuldigen dit werk, dat in zekeren zin, wat de typographische verzorging speciaal van het illustratieve gedeelte betreft, een unicum is op tandheekkundig gebied, door samenloop van omstandigheden langer dan in zijn bedoeling heeft gelegen op een bespreking te hebben laten wachten.

Volgens schrijver heeft deze platen-atlas een tweeledig doel, n.l. de patient moet aan de hand van de overigens zeer duidelijke afbeeldingen ervan kennis nemen hoe „zijn” geval op verschillende wijzen zou kunnen worden opgelost, en de practicus moet er zijn kennis mee verrijken.

De platen laten inderdaad dank zij de samenwerking tusschen dezen tandheekkundige en zijn broer, den kunstschilder, aan duidelijkheid niets te wenschen over en geven de verschillende oplossingen van een bepaald geval op overzichtelijke wijze weer. Helaas kan recensent in vele gevallen deze verschillende oplossingen, speciaal wat betreft de partieele prothesen, zoodra zij via de rubberplaatprothese door verkleining van de basis overgaan in de meer „moderne” uitvoeringen, lang niet altijd waardeeren.

Na een ernstige begripsverwarring, n.l. het gelijkstellen van verticale en sagitale krachten, komt schrijver tot de conclusie, dat men bij de afgesteunde prothese de zadels tot een minimum

breedte mag beperken (blz. 72 en fig. 65). Inderdaad zijn wij met het verkleinen van de basis in de beginperiode (± 1928) wel wat te ver gegaan, maar zijn ook reeds lang van deze dwalingen teruggekeerd. Het al dan niet afsteunen zal niet de breedte van de zadels der partieele prothese bepalen, doch door de hoogte en vorm van den processus alveolaris alsmede door het aantal resteerende elementen zullen wij ons bij het ontwerp van onze prothese laten leiden. Ieder geval dient op zich zelf te worden bestudeerd en *niet* aan de hand van platen zal men den patient of zichzelf op dwaalsporen mogen laten brengen.

In fig. 65 (blz. 73) zou de vrijstaande linker cuspidaat bij uitstek geschikt zijn voor de mesio-occluso-distale klammer, die betere retentie geeft en minder zichtbaar is. De nog vaak in metaal uitgevoerde, niet te „rebasen” zadels op den processus alveolares vindt men ook hier weer afgebeeld o.a. in fig. 80, waar juist de stijve verankering van deze eenzijdige verlengingsprothese op de tegenoverliggende zijde een rebasen op gezette tijden zeer wenschelijk zou maken.

Kan men over deze details van meening verschillen, steeds moeilijker wordt het schrijvers opinie te deelen, wanneer hij de klammerlijn in fig. 87 vrijwel vóór inplaats van dóór de prothese laat verlopen, in fig. 90 externe Roach-„attachments” toepast met alle bezwaren voor de anker-elementen hieraan verbonden, om vervolgens in een serie afbeeldingen (fig. 102—112) eenige toegepaste bovenprotheses te toonen vervaardigd door de zeer moeilijk correct te buigen U h r m a c h e r staalbeugels. Té smalle zadels, éénzijdige klammerarmen, dus zonder tegendruk, overtollige uitloopers van de staalbeugel zijn de voornaamste eigenschappen van deze overigens zeer fraaie afbeeldingen.

De door de gietmethode verkregen prothese-basis, die onontbeerlijk geworden is bij de moderne partieele prothese wordt slechts een zeer kleine plaats toebedeeld.

Kan men het dus met de afbeeldingen van de partieele prothese niet geheel eens zijn, zoo valt toch uit de begeleidende text op te maken, dat schrijver meer ervaring heeft dan de afbeeldingen op het eerste gezicht zouden doen vermoeden. In 't bijzonder komt dit tot uiting wanneer hij in de volgende hoofdstukken brugwerk behandelt (vast en afneembaar) en het geheel met zeer goede afbeeldingen illustreert. De critische lezer zal hier ongetwijfeld nog wel iets van zijn gading kunnen vinden.

J. A. M. DE DECKER.